

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 29035/2023
13.03.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужилаца АА, ББ, ВВ, ГГ и ДД, свих из ..., чији је заједнички пуномоћник Ненад Ћосић, адвокат из ..., тужила ЂЂ из ... и ЕЕ из ..., чији је заједнички пуномоћник Данијела Алексић, адвокат из ..., против тужених Општине Горњи Милановац, коју заступа Општински јавни правобранилац и Јавног комуналног предузећа Горњи Милановац, чији је пуномоћник Миодраг Нешковић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизијама тужилаца и тужених изјављених против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 66/23 од 07.07.2023. године, у седници одржаној 13.03.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване ревизије тужилаца и тужених изјављене против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 66/23 од 07.07.2023. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужилаца и тужених за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 66/23 од 07.07.2023. године, на основу одржане расправе, ставом I изреке укинута је пресуда Вишег суда у Чачку П 317/2017 од 17.05.2018. године. Ставом II а) обавезани су тужени да солидарно тужиоцима на име накнаде материјалне штете - трошкова извођења грађевинских радова на санацији последица изливања фекалне канализације исплате 385.500,00 динара, као и сваком тужиоцу износе: ВВ 7.475,00 динара, ЕЕ 7.475,00 динара, ЂЂ 7.475,00 динара, ГГ 8.976,00 динара, АА 7.480,00 динара, ББ 8.381,50 динара и ДД 22.648,50 динара, са законском затезном каматом обрачунатом од 24.09.2019. године до исплате. Ставом II б) изреке одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се тужени обавежу да солидарно тужиоцима на име накнаде материјалне штете настале изливањем фекалне канализације у подрумске просторије које се налазе у стамбено-пословном објекту у улици ... број ... и број ... у ... исплате на име трошкова извођења грађевинских радова на санацији последица изливања фекалне канализације износ од по 349.230,00 динара, са законском затезном каматом од 04.01.2012. године до исплате,

као неоснован. Ставом II в) изреке одбијен је тужбени захтев којим је тражено обавезивање тужених да тужиоцима солидарно на име накнаде материјалне штете настале изливањем фекалне канализације у подрумске просторије које се налазе у стамбено-пословном објекту у улици ... број ... у ... исплате на име вредности уништених ствари у подрумским просторијама: тужиоцу АА 15.000,00 динара, тужиљи ББ 50.000,00 динара, тужиљи ЕЕ 40.000,00 динара и тужиљи ВВ 10.000,00 динара, све са законском затезном каматом од 07.10.2010. године до исплате, као неоснован. Ставом III изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се тужени обавежу да солидарно на име накнаде материјалне штете настале изливањем фекалне канализације у пословне просторије у објекту ... број ... у ... исплате тужиоцу ДД изгубљену добит од 8.000.000,00 динара, са законском затезном каматом од 07.10.2009. године до исплате, као неоснован. Ставом IV изреке, одлучено је да у парници тужилаца АА, ББ, ВВ, ГГ, ДД, ЂЂ и ЕЕ, и тужене Општине Горњи Милановац, свака странка сноси своје парничне трошкове. Ставом V изреке, одлучено је да у парници наведених тужилаца у претходном ставу и туженог Јавног комуналног предузећа Горњи Милановац свака странка сноси своје парничне трошкове.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, благовремене ревизије изјавили су тужиоци и тужени.

Тужиоци побијају пресуду у ставовима II б) и в), III, IV и V изреке, због битне повреде одредаба парничног поступка учињене пред другостепеним судом, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужени побијају пресуду због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Друготужени Јавно комунално предузеће Горњи Милановац је поднео одговор на ревизију тужилаца.

Ревизије су дозвољене у смислу члана 403. став 2. тачка 3. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23), па је Врховни суд испитао побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП и утврдио да су ревизије неосноване.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Врховни суд оцењује да не постоји ни релативно битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези чланова 8. и 396. став 1. ЗПП, на коју је указано ревизијским наводима тужених да пресуда не садржи јасне разлоге због којих је делимично усвојен постављени тужбени захтев.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су власници станова и пословног простора у стамбено-пословним објектима у Горњем Милановцу, на адреси ... број ... и број ... Објекат број ... је зграда за колективно становање П+2+ПО површине 681 м², саграђена без одобрења за градњу. Тужилац ДД је купио сутерен, приземље и спрат ове зграде површине 210 м² 2008. године од „Комерцијалне банке“, у време када су већ постојали проблеми са плављењем сутерена. Зграда број ..., за колективно становање П+4 површине 270 м², има заједнички подрум у згради, чија

површина је око 207 м². Зграде имају заједничко двориште, у коме се налази више шахтова, који прихватају фекалну канализацију и одводе је у канализациони вод улице ... Канализациони вод у улици ... изграђен је без грађевинске и употребне дозволе. Двориште у коме се налазе шахтови и сами шахтови су неодржавани, водопропусни, подруми и сутерен спорних објеката нису изоловани, стазе у дворишту су испуцале и неодржаване. Вода се појављивала више пута, а приликом узорковања констатовано је да садржај не чини само фекална вода, што је објективно и немогуће, имајући у виду број корисника наведене канализационе инфраструктуре. Тачан узрок изливања воде не може се утврдити без комплетног приласка цевима водоводне и канализационе мреже, које су укопане у земљи, што странке нису предлагале. Радници друготуженог Јавног предузећа су у протеклом периоду приступали отклањању последица појаве воде, без израде плана за санацију продора течности у објекте. Уочени проблем могао би се решити постављањем хидроизолације. За отклањање последица изливања вода у пословни објекат ДД потребан је износ од 45.297,00 динара, у подрумски простор објекта број ... износ 355.036,68 динара, а за обављање радова ван зграда у сврху отклањања узрока плављења неопходан је износ од 771.251,20 динара.

Са полазиштем на овако утврђене чињенице, које су резултат оцене доказа изведених на расправи пред другостепеним судом, одлуку о постојању основа солидарне одговорности тужених за спорну штету, која је последица нередовног и некавалитетног вршења комуналних делатности одвођења отпадних вода, другостепени суд заснива на одредбама чланова 172. став 1. и 184. Закона о облигационим односима, те чланова 2. став 2. тачка 2. и 20. став 2. Закона о комуналним делатностима. Утврђује да по члану 26. Одлуке о комуналним делатностима („Службени гласник општине Горњи Милановац“ бр. 4/09) одржавање канализационе мреже до првог ревизионог шахта врши давалац услуга, што значи да секундарну канализациону мрежу од ревизионог шахта до дворишта, унутар двориша и у згради одржавају корисници услуга – тужиоци. Имајући у виду да не постоји грађевинско-пројектна документација и грађевинска дозвола нити за уличну, нити за канализациону мрежу у дворишту зграда, да је објекат тужиоца ДД изграђен без грађевинске дозволе и да га је он купио по нижој цени због проблема са плављењем, да објекти тужилаца нису хидроизоловани, да је двориште неодржавано и да у шахтове у дворишту продире атмосферска вода пошто су порозни и неодржавани, суд у смислу одредби члана 192. Закона о облигационим односима налази да су тужиоци својим радњама допринели настанку штете и њеним последицама са 50%. Висина штете утврђена је према критеријумима у време одлучивања на основу члана 189. став 2. ЗОО, па је тужиоцима досуђена 1/2 дела износа потребних за извођење грађевинских радова на санацији последица изливања фекалне канализације у објектима. У делу за исплату штете по основу уништених ствари у подрумским просторијама, односно изгубљене добити тужиоца ДД, суд закључује да између утврђених пропуста тужених и уништења ствари, односно изгубљене добити тужилаца не постоји адекватна узрочно-последична веза која би водила обавези накнаде. Одлуку о трошковима поступка суд заснива на члановима 153. став 2. и 154. ЗПП, руководећи се успехом тужилаца у спору.

Врховни суд налази да је другостепени суд у складу са доказном активношћу странака и садржином изведених доказа до закључења главне расправе потпуно и правилно утврдио све битне чињенице, те да је одлуку о постављеном тужбеном захтеву засновао на првилној примени материјалног права.

Пресуда је донета на основу расправе одржане пред другостепеним судом из разлога што су били испуњени услови из члана 383. став 4. ЗПП, а другостепени суд је сагласно одредбама чланова 308., 313., 314. и 372. став 1. Закона о парничном поступку чињенично утврђење засновао на изведеним доказима који су предложени до закључења главне расправе. Наиме, по одредби члана 314. ЗПП, странке могу све до закључења главне расправе да износе нове чињенице и предлажу нове доказе, само ако учине вероватним да без своје кривице нису могле да их изнесу, односно предложе на припремном рочишту, односно на првом рочишту за главну расправу, ако припремно рочиште није одржано. Суд не узима у обзир чињенице и доказе који су изнети, односно предложени супротно наведеној одредби. Надаље, по одредби члана 372. став 1. ЗПП, у жалби не могу да се износе нове чињенице и предлажу нови докази, осим ако подносилац жалбе учини вероватним да без своје кривице није могао да их изнесе, односно предложи до закључења главне расправе. Имајући у виду динамику вештачења одређеног ради утврђења спорне чињенице узрока плављења до закључења главне расправе, да без раскопавања дворишта и приласка цевима није могуће утврдити тачан разлог појаве воде у сутеренским и приземним просторијама, да је другостепени суд ценио у склопу налаз вештака и извештај лабораторије „Спектар“ из којих произилази да је присутно фекално загађење у садржини изливане воде, али да фекална вода није једини разлог плављења, при чему странке нису навеле извињавајуће разлоге за пропуст да до закључења главне расправе предложе даље вештачење на спорне околности, Верховни суд налази да је закључак другостепеног суда о подједнакој одговорности странака за спорну штету резултат правилне примене правила о терету доказивања из члана 321. ЗПП.

Суд је разјаснио да код тужилаца постоји свест о проблему везаном за изливање воде дуги низ година, да је објекат на адреси ... број ... изграђен без грађевинске дозволе и да је тужилац ДД купио 210 м² пословног простора и поред тога што је знао за изливање воде, да у објекту број 4 не постоји хидроизолација и да је тужиоци нису поставили иако би решила проблем продирања воде, да су секундарну канализациону мрежу од ревизионог шахта до дворишта, унутар дворишта и у згради дужни да оджавају корисници услуга – тужиоци, што они пропуштају да чине. Са друге стране, везано за пропусте тужених разјашњено је да не постоји грађевинска и употребна дозвола за канализациону мрежу у улици ... и да улична мрежа није смела да се стави у функцију без одобрења надлежних органа, а да су у протеклом времену радници друготуженог приступали отклањању проблема на секундарној, дворишној канализационој мрежи тужилаца без израде пројекта за санацију продирања течности у подрум и сутеренске просторије. Несумњиво је да ни једна странка не показује такав степен разума и пажње у извршавању обавеза, а потом и остваривању права који се у правном промету захтевају по одредбама члана 18. Закона о облигационим односима, па је правилно другостепени суд на основу одредби члана 192. Закона о облигационим односима закључио да је одговорност тужилаца и тужених за штету коју су тужени дужни да надокнаде подједнака. Висина штета коју су тужени, као солидарни обавезани да надокнаде утврђена је у складу са одредбом члана 189. став 2. Закона о облигационим односима, па је и у овом делу другостепени суд правилно применио материјално право.

Изнето држање тужилаца у правном промету чини правилним и закључак другостепеног суда да тужени немају обавезу да тужиоцима надокнаде штету на име

вредности оштећених ствари у подруму, односно пропуштању издавања сутеренских просторија у закуп трећим лицима.

Тужба је поднета 07.10.2010. године, па имајући у виду претпроцесно држање странака, као и коначан успех тужилаца у парници, правилно је другостепени суд одлучио на основу одредби чланова 165. став 2., 153. став 2. и 154. ЗПП, када је одредио да свака странка сноси своје парничне трошкове. Странке нису постигле успех у поступку по ревизији, нити су наводи одговора друготуженог на ревизију тужилаца били потребни за доношење одлуке, па је Врховни суд на основу наведених одредби одбио захтеве странака за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Из изнетих разлога, на основу одредбе члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић